

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

13. september 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – selskabsret – bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner – direktiv 2011/7/EU – artikel 6, stk. 1 og 3 – kompensation for omkostninger ved inddrivelse af gæld – omkostninger i forbindelse med udsendte rykkerskrivelser på grund af debtors forsinkede betaling«

I sag C-287/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Okresní soud v Českých Budějovicích (kredsdomstolen i České Budějovice, Den Tjekkiske Republik) ved afgørelse af 10. marts 2017, indgået til Domstolen den 19. maj 2017, i sagen

Česká pojišťovna a.s.

mod

WCZ, spol. s r. o.,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C. Vajda, og dommerne K. Jürimäe og C. Lycourgos (refererende dommer),

generaladvokat: M. Wathelet,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Europa-Kommissionen ved Z. Malůšková, M. Patakia og D Kukovec, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 29. maj 2018,

afsagt følgende

* Processprog: tjekkisk.

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6, stk. 1 og 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU af 16. februar 2011 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner (EUT 2011, L 48, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Česká pojišťovna a.s. og WCZ, spol. s r. o. vedrørende kompensation for omkostninger i forbindelse med de rykkerskrivelser, som Česká pojišťovna a.s. har sendt til WCZ på grund af sidstnævntes forsinkelse med betaling af forsikringspræmier, forud for Česká pojišťovna a.s.'s anlæggelse af sag med henblik på at opnå betaling af disse præmier.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Følgende fremgår af 12., 19. og 20. betragtning til direktiv 2011/7:
 - »(12) Forsinket betaling udgør et kontraktbrud, som er blevet finansielt tiltrækkende for skyldnere i de fleste medlemsstater som følge af lave morarenter eller ingen opkrævning af morarenter og/eller langsomme inddrivelsesprocedurer. En afgørende ændring i retning af en kultur med hurtig betaling, herunder at udelukkelse af retten til morarenter altid bør betragtes som et klart urimeligt kontraktvilkår eller en klart urimelig handelspraksis, er nødvendig for at vende denne tendens og modvirke forsinket betaling. En sådan ændring bør desuden omfatte indførelsen af særlige bestemmelser om betalingsfrister og om kompensation til kreditorer for påløbne omkostninger, samt bl.a. at udelukkelse af retten til kompensation for inddrivelsesomkostninger bør betragtes som klart urimelig.
 - [...]
 - (19) Rimelig kompensation til kreditorer for de inddrivelsesomkostninger, der er påløbet på grund af forsinket betaling, er nødvendig for at modvirke forsinket betaling. Inddrivelsesomkostninger bør også omfatte inddrivelse af administrative omkostninger og kompensation for interne omkostninger, som er påløbet på grund af forsinket betaling, for hvilke dette direktiv bør fastsætte et fast minimumsbeløb, som kan kumuleres med morarenter. Kompensation i form af et fast beløb bør sigte mod at begrænse de administrative og interne omkostninger i forbindelse med inddrivelsen. Kompensation for omkostningerne ved inddrivelse bør fastsættes med forbehold af de nationale bestemmelser, hvorefter en national ret kan tilkende kreditor kompensation for yderligere lidt skade i forbindelse med skyldners forsinkede betaling.
 - (20) Ud over berettigelsen til betaling af et fast beløb til dækning af interne inddrivelsesomkostninger bør kreditorerne desuden være berettiget til kompensation for øvrige inddrivelsesomkostninger, der måtte påløbe som følge af skyldnerens forsinkede betaling. Sådanne omkostninger bør navnlig omfatte dem, kreditorerne har haft i forbindelse med at engagere en advokat eller et inkassofirma.«
- 4 Dette direktivs artikel 6 med overskriften »Kompensation for omkostninger ved inddrivelse« fastsætter:
 - »1. Medlemsstaterne sikrer, at kreditor, når der skal betales morarenter i handelstransaktioner i henhold til artikel 3 eller 4, er berettiget til fra skyldneren som minimum at modtage et fast beløb på 40 EUR.

2. Medlemsstaterne sikrer, at det i stk. 1 omhandlede faste beløb forfalder til betaling, uden at det er nødvendigt at fremsende en rykkerskrivelse og som kompensation for kreditors egne omkostninger ved inddrivelse.

3. Kreditor er ud over det i stk. 1 omhandlede faste beløb berettiget til at kræve rimelig kompensation af skyldneren for eventuelle yderligere omkostninger ud over det faste beløb, der er påløbet på grund af skyldnerens forsinkede betaling. Dette kan bl.a. indbefatte omkostninger til at engagere en advokat eller et inkassofirma.«

Tjekkisk ret

- 5 Det fastsættes i § 369, stk. 1, sidste punktum, i zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (lov nr. 513/1991, handelsloven, som ændret ved zákon č. 179/2013 (lov nr. 179/2013):

»Kreditor er ud over morarenter berettiget til et minimumsbeløb som kompensation for omkostninger ved inddrivelse af gæld, idet størrelsen og betingelserne fastsættes ved regeringsdekret.«

- 6 § 3 i Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob (regeringsdekret nr. 351/2013 om fastsættelse af morarenter og inddrivelse af gæld, der fastsætter vederlaget for likvidatorerne og medlemmerne af den juridiske persons administrationsorgan udpeget af retten, og som præciserer visse spørgsmål om det officielle tidende for civil- og handelsretlige meddelelser og de offentlige registre over juridiske og fysiske personer, trustfonde og oplysninger vedrørende det reelle ejerskab, herefter »regeringsdekret nr. 351/2013«), bestemmer:

»I tilfælde af virksomheders gensidige forpligtelser [...] er omkostningsbeløbet ved tvangsfuldbyrdelse af hvert krav minimum 1 200 (tjekkiske kroner (CZK) (ca. 46 EUR)) [...]«

- 7 Det bestemmes i § 121, stk. 3, i zákon č. 40/1964 sb., občanský zákoník (lov nr. 40/1964 civillovbogen):

»Accessoriske omkostninger i forbindelse med en fordring er renter, morarenter, tillæg i forbindelse med mora og inddrivelsesomkostninger.«

- 8 Det fastsættes i § 142, stk. 1, i zákon č. 99/1963 sb., občanský soudní řád (lov nr. 99/1963, den civile retsplejelov):

»Retten tilkender den part, der har fået fuldt medhold i sagen, kompensation for de omkostninger, som er nødvendige for effektiv håndhævelse eller forsvar af rettigheder over for den part, der har tabt sagen.«

- 9 Samme lovs § 142a, stk. 1, har følgende ordlyd:

»En sagsøger, der har fået medhold i en sag om opfyldelse af en forpligtelse, er kun berettiget til at få kompensation for omkostninger fra sagsøgte, hvis sagsøgeren inden for en periode på mindst syv dage, før denne anlægger sag, har sendt sagsøgte en opfordring til at opfylde aftalen til sagsøgtes valgte adresse eller til dennes sidst kendte adresse.«

De faktiske omstændigheder i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 10 Česká pojišťovna og WCZ indgik den 7. november 2012 en forsikringsaftale, der trådte i kraft samme dag.
- 11 Ved skrivelse af 10. marts 2015 meddelte Česká pojišťovna WCZ, at nævnte forsikringsaftale var ophævet pr. 25. februar 2015 på grund af manglende betaling af forsikringspræmie, og krævede betaling af den skyldige præmie for et beløb af 1 160 CZK (ca. 44 EUR). Česká pojišťovna sendte i alt fire rykkerskrivelser til WCZ og anlagde derefter sag ved den forelæggende ret.
- 12 Česká pojišťovna har nedlagt påstand om, at WCZ betaler dels det pågældende beløb på 1 160 CZK (ca. 44 EUR), forhøjet med lovbestemte morarenter fra den 25. februar 2015, indtil den skyldige præmie er betalt, dels kompensation for omkostningerne ved inddrivelse af gælden på 1 200 CZK (ca. 46 EUR). Endvidere har Česká pojišťovna nedlagt påstand om, at WCZ betaler førstnævnte kompensation for sagsomkostningerne.
- 13 Den forelæggende ret har fremhævet, at artikel 6 i direktiv 2011/7 er blevet gennemført ved § 3 i regeringsdekret nr. 351/2013, og at accessoriske omkostninger i forbindelse med en fordring i henhold til tjekkisk ret udgøres af renter, morarenter og omkostninger i forbindelse med inddrivelse heraf.
- 14 Den forelæggende ret har efter at have fastslået, at national ret pålægger domstolene, som en del af sagsomkostningerne, at tilkende kompensation for omkostninger i forbindelse med én rykkerskrivelse, som er sendt til den sagsøgte før et sagsanlæg, udtrykt tvivl om, hvorvidt der ud over retten til kompensation for fuldbyrdelse af et krav i henhold til artikel 6 i direktiv 2011/7 også skal tilkendes kompensation for omkostningerne til en rykkerskrivelse efter de nationale processuelle bestemmelser. Nævnte ret har således anført, at den faste kompensation i henhold til direktivets artikel 6 ifølge 19. betragtning hertil netop skal dække kreditors omkostninger til rykkerskrivelser. Heraf følger, ifølge den forelæggende ret, at sagsøgeren ved tilkendelse af en kompensation på grundlag af nævnte artikel 6 og kompensation på grundlag af de nationale processuelle bestemmelser vil kunne opnå den samme kompensation to gange.
- 15 Dette spørgsmål er grundlæggende i den verserende sag for den forelæggende ret, eftersom Česká pojišťovna har krævet en fast kompensation på 1 200 CZK (ca. 46 EUR) efter § 3 i regeringsdekret nr. 351/2013 og artikel 6 i direktiv 2011/7 samt kompensation for omkostningerne til advokatbistand, herunder omkostningerne til rykkerskrivelser før sagsanlægget i henhold til national ret.
- 16 På denne baggrund har Okresní soud v Českých Budějovicích (kredsdomstolen i České Budějovice, Den Tjekkiske Republik) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 6, stk. 1 og 3, i [...] direktiv 2011/7/EU [...] fortolkes således, at retten skal tilkende en sagsøger, der får medhold i en tvist om inddrivelse af en gæld, der hidrører fra en handelstransaktion som defineret i dette direktivs artikel 3 eller 4, et beløb på 40 EUR (eller det tilsvarende beløb i national valuta) samt kompensation for de med retssagen forbundne omkostninger, herunder kompensation for omkostningerne til en rykkerskrivelse til den sagsøgte før sagsanlægget, på det beløb, der er fastsat i medlemsstatens processuelle bestemmelser?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 17 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 6 i direktiv 2011/7 skal fortolkes således, at den giver en kreditor, som kræver kompensation for omkostninger i forbindelse med rykkerskrivelser sendt til debitor på grund af dennes forsinkede betaling, en ret til rimelig kompensation som omhandlet i denne artikels stk. 3 ud over det faste beløb på 40 EUR i samme artikels stk. 1 som følge af denne forsinkelse.
- 18 Det skal indledningsvis bemærkes, at artikel 6 i direktiv 2011/7 har til formål at sikre en kompensation for de inddrivelsesomkostninger, som kreditor har afholdt, når der skal betales morarenter i henhold til dette direktiv. Det fremgår i øvrigt af forelæggelsesafgørelsen, at artikel 6 i direktiv 2011/7 er blevet gennemført i tjekkisk ret ved § 3 i regeringsdekret nr. 351/2013, som fastsætter det faste beløb, der er foreskrevet i dette direktivs artikel 6, stk. 1, til 1 200 CZK (ca. 46 EUR).
- 19 Det bemærkes for det første, at det ikke fremgår af ordlyden af artikel 6 i direktiv 2011/7, at omkostninger til rykkerskrivelser, som kreditor har udsendt for at opnå betaling af sit krav, ikke kan kompenseres ud over det faste beløb på 40 EUR, som er fastsat i stk. 1 i denne artikel 6.
- 20 Nævnte stk. 1 henviser nemlig kun til kreditors ret til som minimum at modtage en fast beløb på 40 EUR. Stk. 2 i nævnte artikel 6 pålægger desuden medlemsstaterne at sikre, dels at det faste beløb automatisk forfalder til betaling, selv i mangel af en rykkerskrivelse til debitor, dels som kompensation for kreditors egne omkostninger ved inddrivelse. Disse bestemmelser foretager ikke herved nogen sondring mellem disse omkostninger.
- 21 Hvad angår artikel 6, stk. 3, er det heri fastsat, at kreditor ud over det i stk. 1 omhandlede faste beløb er berettiget til at kræve rimelig kompensation af skyldneren for eventuelle yderligere omkostninger ud over det faste beløb.
- 22 I denne henseende bemærkes for det første, at ved anvendelsen – i artikel 6, stk. 3, i direktiv 2011/7 – af udtrykket »ud over det faste beløb« har EU-lovgiver ønsket at fremhæve, at omkostninger ved inddrivelse, uanset hvilke, som overstiger beløbet på 40 EUR, således kan være genstand for kompensation.
- 23 Selv om det for det andet er rigtigt, at den franske version af artikel 6, stk. 3, i direktiv 2011/7 henviser til »*autres*« [yderligere] omkostninger ved inddrivelse – idet en sådan præcisering kan antyde, at der er tale om omkostninger ved inddrivelse af en anden art end dem, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 – skal det imidlertid bemærkes, at bl.a. den græske, den engelske, den italienske og den nederlandske sprogversion af denne bestemmelse ikke understøtter denne fortolkning, idet de henholdsvis anvender udtrykkene »*opiadipote schetika ypolipomena*«, »*any*«, »*ogni*« og »*alle*«, i stedet for udtrykket »*autres*« [yderligere].
- 24 Det følger imidlertid af fast retspraksis, at den formulering, der er anvendt i en af sprogversionerne af en EU-retlig bestemmelse, ikke kan tjene som eneste grundlag for bestemmelsens fortolkning eller tillægges større betydning end de øvrige sprogversioner. EU-retlige bestemmelser skal nemlig fortolkes og anvendes ensartet i lyset af de versioner, der er udfærdiget på alle Den Europæiske Unions officielle sprog (dom af 6.6.2018, Tarragó da Silveira, C-250/17, EU:C:2018:398, præmis 20).
- 25 Det skal dernæst fremhæves, at formålet med direktiv 2011/7 er at bekæmpe forsinket betaling i handelstransaktioner, idet en sådan forsinkelse ifølge 12. betragtning til dette direktiv udgør et kontraktbrud, som er blevet finansielt tiltrækkende for skyldnere bl.a. som følge af lave morarenter eller ingen opkrævning af morarenter (dom af 16.2.2017, IOS Finance EFC, C-555/14, EU:C:2017:121, præmis 24).

- 26 Det følger heraf, at nævnte direktiv har til formål effektivt at beskytte kreditorerne mod forsinket betaling (jf. i denne retning dom af 15.12.2016, Nemeč, C-256/15, EU:C:2016:954, præmis 50). En sådan beskyttelse indebærer, at ovennævnte kreditor kan kompenseres så fuldstændigt som muligt for de afholdte inddrivelsesomkostninger, således at en forsinket betaling modvirkes.
- 27 Det vil derfor være i strid med dette formål, at fortolke artikel 6 i direktiv 2011/7 således, at den er til hinder for, at omkostninger i forbindelse med rykkerskrivelser sendt til debitor på grund af dennes forsinkede betaling kan give anledning til en kompensation, der er højere 40 EUR, selv når beløbet for disse omkostninger overstiger et sådant fast beløb.
- 28 Det bemærkes endvidere, at direktiv 2011/7 har erstattet Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/35/EF af 29. juni 2000 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner (EUT 2000, L 200, s. 35), hvis artikel 3, stk. 1, litra e), fastsatte, at kreditor var berettiget til en rimelig kompensation for alle relevante omkostninger ved inddrivelse, der skyldtes skyldnerens forsinkede betaling.
- 29 For så vidt som intet tyder på, at EU-lovgiver med vedtagelsen af direktiv 2011/7 har ønsket at mindske den beskyttelse, som kreditor blev givet ved direktiv 2000/35, vil det være inkonsekvent at antage, at kreditor i henhold til direktiv 2011/7 kun kan opnå en kompensation på 40 EUR for omkostninger i forbindelse med rykkerskrivelser sendt til debitor på grund af dennes forsinkede betaling, selv om disse omkostninger er højere, når kreditor i henhold til direktiv 2000/35 kunne have opnået en rimelig kompensation, og som i givet fald er højere end dette beløb.
- 30 Det skal imidlertid præciseres, at idet kompensationen i artikel 6, stk. 3, i direktiv 2011/7 skal være rimelig, kan denne kompensation hverken dække den del af de nævnte omkostninger, som allerede omfattes af det faste beløb på 40 EUR, som er fastsat i denne artikels stk. 1, eller de omkostninger, der synes uforholdsmæssige, henset til samtlige omstændigheder i den konkrete sag.
- 31 Det følger således både af ordlyden af artikel 6 i direktiv 2011/7 og af formålet med dette direktiv, at denne bestemmelse skal fortolkes således, at den giver en kreditor, der kræver kompensation for omkostninger i forbindelse med rykkerskrivelser sendt til debitor på grund af dennes forsinkede betaling, ret til, ud over det faste beløb på 40 EUR, at opnå en rimelig kompensation for den del af disse omkostninger, hvis beløb overstiger dette faste beløb.
- 32 Denne konklusion kan ikke drages i tvivl ved en hensyntagen til 19. og 20. betragtning til direktiv 2011/7.
- 33 Det bemærkes, at præambelen til en EU-retsakt således ikke er retligt bindende og ikke kan påberåbes til støtte for at fravige bestemmelserne i den pågældende retsakt eller for at fortolke dem i åbenbar strid med bestemmelsens ordlyd (dom af 19.6.2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, præmis 31).
- 34 I øvrigt, og under alle omstændigheder, fremgår det hverken af 19. betragtning eller af 20. betragtning til direktiv 2011/7, at det faste beløb, som er omhandlet i dette direktivs artikel 6, stk. 1, skal anses for at være det maksimale beløb, der kan tildeles kreditor for at kompensere denne for omkostninger i forbindelse med rykkerskrivelser sendt til debitor på grund af dennes forsinkede betaling, eller mere generelt interne eller administrative inddrivelsesomkostninger.
- 35 Det skal i denne henseende særligt bemærkes – som generaladvokaten har anført i punkt 40 i sit forslag til afgørelse – at selv om den engelske og den franske sprogversion af 20. betragtning til direktiv 2011/7 synes at forbeholde retten til en fast kompensation til alene interne inddrivelsesomkostninger (*fixed sum to cover internal recovery costs*) i modsætning til »autres« [yderligere] inddrivelsesomkostninger (*other recovery costs they incur*), synes der ikke at være en sådan sondring mellem interne omkostninger og »autres« [yderligere] inddrivelsesomkostninger i de øvrige

sprogversioner af samme betragtning såsom den italienske sprogversion (*diritto al pagamento di un importo forfettario per coprire i costi interni [...] esigere anche il risarcimento delle restanti spese di recupero sostenute*) og den nederlandske (*het recht op betaling van een vast bedrag ter dekking van interne invorderingskosten [...] recht hebben op terugbetaling van de overige invorderingskosten die ontstaan*).

- 36 Den omstændighed, at det i 19. betragtning til direktiv 2011/7 anføres, at dette direktiv bør fastsætte et fast minimumsbeløb til inddrivelse af administrative omkostninger og kompensation for interne omkostninger, som er påløbet på grund af forsinket betaling, udelukker i øvrigt heller ikke, at kreditor kan tildeles en rimelig kompensation for disse omkostninger, i det omfang dette faste minimumsbeløb er utilstrækkeligt.
- 37 Selv om det desuden er korrekt, at nævnte betragtning præciserer, at kompensation i form af et fast beløb bør sigte mod at begrænse de administrative og interne omkostninger i forbindelse med inddrivelsen, skal dette udsagn imidlertid læses i lyset af betragtningen i sin helhed. Det følger heraf, at EU-lovgiver med denne præcisering kun har fremhævet, at den automatiske karakter af den faste kompensation på 40 EUR udgør et incitament for kreditor til at begrænse sine inddrivelsesomkostninger til dette beløb, uden at det af den grund er udelukket, at kreditor i givet fald kan opnå en rimelig kompensation, der er større, men som ikke er automatisk.
- 38 Det følger af det ovenstående, at det forelagte spørgsmål skal besvares med, at artikel 6 i direktiv 2011/7 skal fortolkes således, at den giver en kreditor, som kræver kompensation for omkostninger i forbindelse med rykkerskrivelser sendt til debitor på grund af dennes forsinkede betaling, en ret til rimelig kompensation som omhandlet i denne artikels stk. 3 ud over det faste beløb på 40 EUR i samme artikels stk. 1 som følge af denne forsinkelse.

Sagsomkostninger

- 39 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

Artikel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU af 16. februar 2011 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner skal fortolkes således, at den giver en kreditor, som kræver kompensation for omkostninger i forbindelse med rykkerskrivelser sendt til debitor på grund af dennes forsinkede betaling, en ret til rimelig kompensation som omhandlet i denne artikels stk. 3 ud over det faste beløb på 40 EUR i samme artikels stk. 1 som følge af denne forsinkelse.

Underskrifter